

POLITICKÉ VEDY / POLITICAL SCIENCES

Journal for Political Sciences, Modern History, International Relations, security studies / Časopis pre politológiu, najnovšie dejiny, medzinárodné vzťahy, bezpečnostné štúdiá

URL of the journal / URL časopisu: <http://www.politickevedy.fpvmv.umb.sk>

Author(s) / Autor(i): Monika Čambalíková
Article / Článok: Recenzia na knihu: Kontrola ako záruka zákonnosti a ústavnosti pri výkone verejnej správy / Book Review: Control as a Guarantee of Legality and Constitutionality in the Performance of Public Administration
Publisher / Vydavateľ: Fakulta politických vied a medzinárodných vzťahov – UMB Banská Bystrica / Faculty of Political Sciences and International Relations – UMB Banská Bystrica
DOI: <http://doi.org/10.24040/politickevedy.2018.21.3.213-215>

Recommended form for quotation of the article / Odporúčaná forma citácie článku:

ČAMBALÍKOVÁ, M. 2018. Recenzia na knihu: Kontrola ako záruka zákonnosti a ústavnosti pri výkone verejnej správy. In *Politické vedy*. [online]. Vol. 21, No. 3, 2018. ISSN 1335 – 2741, pp. 213-215. Available at: <http://doi.org/10.24040/politickevedy.2018.21.3.213-215>

By submitting their contribution the author(s) agreed with the publication of the article on the online page of the journal. The publisher was given the author's / authors' permission to publish and distribute the contribution both in printed and online form. Regarding the interest to publish the article or its part in online or printed form, please contact the editorial board of the journal: politicke.vedy@umb.sk.

Poskytnutím svojho príspevku autor(i) súhlasil(i) so zverejnením článku na internetovej stránke časopisu Politické vedy. Vydavateľ získal súhlas autora / autorov s publikovaním a distribúciou príspevku v tlačenej i online verzii. V prípade záujmu publikovať článok alebo jeho časť v online i tlačenej podobe, kontaktujte redakčnú radu časopisu: politicke.vedy@umb.sk.

**RECENZIA NA KNIHU: KONTROLA AKO ZÁRUKA
ZÁKONNOSTI A ÚSTAVNOSTI PRI VÝKONE VEREJNEJ
SPRÁVY**

**BOOK REVIEW: CONTROL AS A GUARANTEE OF LEGALITY
AND CONSTITUTIONALITY IN THE PERFORMANCE
OF PUBLIC ADMINISTRATION**

Monika Čambalíková*

KOVÁČOVÁ, E.: *Kontrola ako záruka zákonnosti a ústavnosti pri výkone verejnej správy*. Banská Bystrica: BELIANUM, UMB Banská Bystrica, 2016. 150 s. ISBN 978-80-557-1202-4.

Publikácia *Kontrola ako záruka zákonnosti a ústavnosti pri výkone verejnej správy* bola Edičnou komisiou Fakulty politických vied a medzinárodných vzťahov UMB v Banskej Bystrici schválená ako vysokoškolská učebnica a vyšla vo vydavateľstve Belianum v roku 2016.

Verejná politika a verejná správa sa v našej akademickej obci vnímajú a vyučujú spravidla v partnerstve s politológiou, a napriek ich rozvoju zatiaľ na domácej pôde nevznikli také nové diela, ktoré by poskytli verejnej politike a verejnej správe ako mladej vedeckej disciplíne komplexné a systematické uchopenie, reflektujúce zároveň aktuálny stav vedného odboru a celkový spoločenský vývoj. Možno konštatovať, že tak ako pedagogická spisba, aj výskumné aktivity v tejto oblasti sa doteraz viac zameriavajú na jednotlivé problematiky a dlhšie problémy vládnutia a spravovania. Systematické, syntetizujúce prístupy a teoretické výstupy, ktoré by zároveň prekročili úroveň deskripcie, zatiaľ v pôvodnej domácej tvorbe takmer nezaznamenávame.

* Prof. PhDr. Monika Čambalíková, PhD. pôsobí na Sociologickom ústave, Slovenská akadémia vied v Bratislave a na Fakulte verejnej politiky a verejnej správy Vysoká škola Danubius v Sládkovičove, Klemensova 2522/19, 811 09 Bratislava - Staré Mesto, Slovenská republika, e-mail: monika.cambalikova@savba.sk.

DOI: <http://doi.org/10.24040/politickevedy.2018.21.3.213-215>

Diela, ktoré majú všeobecnejší charakter a ktoré najvýznamnejšou mierou ovplyvňujú akademický diskurz a pedagogický proces (najmä v oblasti verejnej politiky), zväčša pochádzajú zo zahraničných, najmä anglosaských zdrojov a do značnej miery sa o tieto zdroje a reálie opierajú. Preto treba oceniť každý učebný text, ktorý predstavuje pôvodné dielo obohacujúce poznanie našej súčasnej reality a zároveň vyučbu verejnej politiky a verejnej správy u nás.

Vysokoškolské učebné texty v oblasti verejnej politiky a verejnej správy, ako aj v oblasti príbuzných vedných disciplín, sú rôznorodé. Primárne to vyplýva z prirodzenej obsahovej rozmanitosti a z viazanosti na obsah a rozsah určitého študijného predmetu. Jeho postavenie v štruktúre študijného programu súčasne zrkadlí i nastavenie súčasných kritérií kariérneho rastu vysokoškolských učiteľov, osobitne podmienok získavania vedecko-pedagogických hodností. Vysokoškolské učebnice sa nie vždy vyznačujú tradičnými atribútmi klasických učebníc, a svojou formou pripomínajú skôr odborné monografie a to sa týka aj tejto vysokoškolskej učebnice.

V súlade so svojím názvom je práca *Kontrola ako záruka zákonnosti a ústavnosti pri výkone verejnej správy* venovaná kontrole ako imanentnej súčasť činnosti orgánov verejnej správy v Slovenskej republike. Text je členený do šiestich kapitol – *Východiská skúmania kontroly vo verejnej správe v SR, Kontrola vykonávaná orgánmi verejnej správy SR, Kontrola verejnej správy v SR, Kontrola dodržiavania zákonnosti a ústavnosti, Formy občianskej a spoločenskej kontroly v SR, Ďalšie kontrolné subjekty a formy kontrolnej činnosti*. Pozornosť je venovaná tak samotným kontrolným orgánom a subjektom (ich inštitucionalizácii, významu a podstate ich pôsobenia, kontrolným právomociam a kompetenciám), ako aj konkrétnym formám kontrolnej činnosti.

Z obsahu textu vyplýva, že poslaním kontrolnej činnosti je vo všeobecnosti zabrániť nedodržiavaniu a porušovaniu právnych noriem, ako aj nehospodárnemu, neúčelnému a netransparentnému nakladaniu s prostriedkami verejných zdrojov a majetkom štátu. Konkrétne uvedeným explicitným cieľom kontroly je, v súlade s vymedzením **F. Kosorína**, napomáhať pri vytváraní „dynamickej rovnováhy kontrolovaného systému medzi náročnosťou úloh a kvalitou celej štruktúry systému, ktorý má úlohy plniť“, a jej primárnym zmyslom by malo byť „kritické posúdenie stavu vecí a odstránenie nedostatkov, ktoré negatívne ovplyvňujú celkový výkon a plnenie poslania danej organizácie v určitej sústave vzťahov“. (Kosorín, F. 2003. Verejná správa: Koncepcia, reformy, organizácia. Bratislava: EKONÓM, 2003, s. 144) Autorka, **Eleonóra Kováčová**,

akcentuje preventívnu a osvetovú funkciu kontroly a zdôrazňuje, že má byť každodennou súčasťou riadenia vo verejnej správe a prispievať k zvyšovaniu dôveryhodnosti, transparentnosti a efektívnosti na všetkých úrovniach riadenia.

Učebný text čerpá z aktuálnych legislatívnych zdrojov a reflektuje súčasnú prax, obsahuje tiež upozornenia na nedostatky súčasnej praxe a poukazuje na možnosti žiaducich legislatívnych zmien.

Precízny a priam encyklopedický spôsob spracovania jednotlivých kapitol poukazuje na detailnú znalosť predmetnej problematiky. V zozname bibliografických odkazov uvedených v recenzovanej publikácii možno nájsť pätnásť odvolávok na súvisiace odborné práce autorky, napísané v rokoch 2010 až 2015, čo je tiež svedectvom toho, že táto oblasť je dlhodobo predmetom jej intenzívneho profesionálneho záujmu a vedecko-pedagogického pôsobenia.

Primárnym cieľom tejto publikácie ako vysokoškolskej učebnice bolo objasniť problematiku kontrolnej činnosti vo verejnej správe tak, aby študenti pochopili podstatu a význam kontrolných mechanizmov v zložitom a dynamickom systéme verejnej správy v podmienkach Slovenskej republiky, a uľahčiť im tak orientáciu v predmetnej problematike. Tento cieľ sa podarilo naplniť v plnej miere.

Možno sa tiež stotožniť s názorom autorky, že každý kontrolný orgán na realizáciu svojej kontrolnej činnosti potrebuje okrem nevyhnutných materiálno-technických podmienok aj odborne pripravených pracovníkov. A aj v tomto zmysle je túto publikáciu, prispievajúcu k zvýšeniu ich profesionálnej zdatnosti, vhodné oceniť.

Autorka oprávnene zdôvodňuje nielen opodstatnenosť kontrolnej činnosti príslušných orgánov verejnej správy a kontrolných orgánov štátu, ale zdôrazňuje aj potrebu zvýšenia občianskej kontroly ako súčasti občianskej participácie na správe verejných záležitostí, čo považuje za podmienku a charakteristiku úrovne demokracie politického systému. S uvedeným sa možno plne stotožniť.

Učebný text **E. Kováčovej** *Kontrola ako záruka zákonnosti a ústavnosti pri výkone verejnej správy* je nepochybne počínom užitočným a potrebným pre študentov verejnej správy. V širšom kontexte je táto práca rovnako prínosná aj pre širší okruh odborníkov i laikov, pre kontrolórov i kontrolovaných, poslancov a volených funkcionárov, ako aj pre radových občanov. Pre všetkých môže slúžiť ako manuál a spoľahlivý sprievodca, či radca v zložitej oblasti kontroly v systéme verejnej správy.